ਪੰਜਾਬੀ (ਬਾਰਵੀਂ)

PUNJABI (12th)

SQP 2018-19

(ਉੱਤਰ ਕੁੰਜੀ/ANSWER KEY)

SET-A

(004)

ਸਮਾਂ ਸੀਮਾਂ: 3 ਘੰਟੇ — *ਪੂਰਨ ਅੰਕ: 100*

Time allowed: 3 hours — *MaximumMarks: 100*

	ਅਣਡਿੱਠਾ ਪੈਰ੍ਹਾ	10		ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਨੂੰ ਤਿਵੇਂ ਵੀ ਲਿਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।
	(ੳ) ਜਾਨਵਰ ਜਗਤ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਲਈ ਕੁਦਰਤ ਨੇ, ਮਨੁੱਖੀ ਨਸਲ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ।		2	
	(ਅ) ਜਾਨਵਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਤੇ ਹਰਕਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਅ ਕਰਦੇ ਹਨ।		2	
	(ੲ) ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਹਿਜੇ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਲਬਾਣੀ ਤੁਹਾਡੇ ਪੂਰੇ ਆਪੇ ਨੂੰ ਉਘਾੜਦੀ ਹੈ।		2	
	(ਸ) ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੁੱਥੀ ਖੋਲਣ ਨਾਲ ਮਾਨਿਸਿਕ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।		2	
	(ਹ) ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ।		2	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ2	<u>ਲੇਖ</u> ਨੋਟ ਵਿਦਿ: ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਹੀ ਲੇਖ ਲਿਖਣ	10		ਵਿਦਿ: ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਤੇ ਲਿਖਾਈ ਵੇਖਣਾ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੁਚੀ।
	(ੳ) ਮੰਗਣਾ ਇੱਕ ਲਾਹਨਤ ਭੂਮਿਕਾ ਭੀਖ ਮੰਗਣ ਦੇ ਕਾਰਣ		2	
	ਵਿਸਥਾਰ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮੰਗਣ ਦੇ ਢੰਗ, ਮੰਗਣਾ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਮੰਗਣ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ, ਮੰਗਣ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ, ਸੁਝਾਅ		8	

	(ਅ) <u>ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਹਾਨਤਾ ਤੇ ਸੰਭਾਲ</u>			
	<u>ਭੂਮਿਕਾ</u>: ਜਾਣ-ਪਛਾਣ		2	
	<u>ਅਰੰਭ</u> :ਪਾਣੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ, ਵਰਖਾ ਦਾ ਪਾਣੀ, ਧਰਾਤਲੀ ਪਾਣੀ ਜਮੀਨਾਂ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ		2	
	<u>ਵਿਸਥਾਰ</u>: ਪਾਣੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਘਰੇਲੂ ਵਰਤੋਂ, ਖੇਤੀਬਾਣੀ, ਉਦਯੋਗਾਂ, ਫੁਟਕਲ ਵਰਤੋਂ, ਪਾਣੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਰਨ।		4	ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦਿਮਾਗੀ ਪਰਖ ਵਿਸ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਪਕੜ ਹੈ।
	<u>ਅੰਤ</u>: ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ		2	
	(ੲ) <u>ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ</u>			
	<u>ਭੂਮਿਕਾ</u>: ਤੁਕ ਦਾ ਅਰਥ		2	
	<u>ਅਰੰਭ</u> : ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੁਖੀ ਹਨ।		2	ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਨੂੰ ਪਰਖਣਾ
	<u>ਵਿਸਥਾਰ</u>: ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਮੂਲ ਕਾਰਨ		2	
	<u>ਅੰਤ</u>: ਦੁਖ ਸੁੱਖ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ।		2	
	<u>ਸਾਰੰਸ਼</u>: ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ ਹੀ ਦੁਖਾਂ ਦਾ ਦਾਰੂ ਹੈ		2	
	(ਸ) ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ			
	ਭੂਮਿਕਾ:		2	ਵਿਦਿ: ਦੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਰੁਚੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
	ਅਰੰਭ: ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ		2	
	ਵਿਸਥਾਰ:ਪੁਸਤਕਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਲਾਭ, ਇਹ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਸਾਥੀ ਕਿਵੇਂ ਹਨ, ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦਾ ਸਾਧਨ		2	
	ਅੰਤ: ਸਵੈ ਵਿਸਵਾਸ ਜਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ		2	
	ਸਿੱਟਾ: ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ		2	
			2	

ਪ੍ਰਸ਼ਨ3	ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ: ਬਿਊਟੀ ਪਾਰਲਰ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਦਾਗ ਤੇ ਵਾਲ ਬਿਨਾਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਤੇ, ਬਾਕੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੰਰਕ ਕਰੋ ਫੋਨ ਨੰ:1111999900 ਬਾਕਸ ਜਾਂ ਹੱਦਬੰਦੀ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਸਪੰਰਕ ਦੇ ਜਾਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਛੇਵੇਂ ਪੀਰੀਅਡ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਕਮਰਾ ਨੰਬਰ ਅੱਠ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡੀ.ਏ.ਵੀ. ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 16 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅੰਤਰ-ਸਕੂਲ ਕਵਿਤਾ ਗਾਇਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿ: ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੰਚਾਰਜ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਮੋਗਾ	7	2 1 3 1 5 2	ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ: ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੈਸੇ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤੇ ਵਿਦਿ: ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ4	ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ: ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਭਵਨ, ----- ਕੇਂਦਰ, ਸ਼ਹਿਰ, 10 ਮਾਰਚ, 2018 ਸੇਵਾ ਵਿਖੇ, ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਜੀਤ,/----ਅਖਬਾਰ ਜਲੰਧਰ। -----ਸ਼ਹਿਰ	8	ਅਰੰਭ 2	ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ

	ਵਿਸ਼ਾਂ: - ਦਿਨ-ਪ੍ਰਤੀਦਿਨ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਦੀਆਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਬਾਰੇ। ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਸਬੰਧੀ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, --------------------------- ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੁਭਚਿੰਤਕ/ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ ੳ, ਅ, ੲ		ਵਿਸ਼ਾ 1 ਵਿਸ਼ਾ ਸਮੱਗਰੀ 4 1	ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਬਣਦੇ ਅੰਕ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ
ਪ੍ਰਸ਼ਨ5	ਮੁਹਾਵਰੇ ੳ) ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਣੀ ਅ) ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਣਾ ੲ) ਪੈਰਾਂ ਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾ ਪੈਣ ਦੇਣਾ ਸ) ਧੇਲੇ ਦੀ ਅਕਲ ਨਾ ਹੋਣੀ ਹ) ਮੁੱਠੀ ਗਰਮ ਕਰਨੀ	3	 1 1 1	ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਹੀ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਦੇ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ6	i) (i) ਸ਼ੁਧ ਸ਼ਬਦ: (ਅ) ਸੋਝੀ (ੲ) ਔਗੁਣ ii) (ੳ) ਸਹਿਕਣਾ (ਅ) ਜਿਹਲਮ iii) (ੳ) ਖਹਿਬੜ (ਅ) ਰੋੜ੍ਹ	6	 2 2 2	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ7	ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ: "ਮੈਂ ਏਸੇ ਘੜੀ ਤੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਪਲਾਂ ਤੋਂ ਏਨੇ ਵਰ੍ਹੇ ਤ੍ਰਹਿੰਦੀ	3	 ½×6	ਕੋਈ ਛੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ ਲਗਾਉਣੇ

	ਰਹੀ ਹਾਂ। ਏਸੇ ਘੜੀ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਤੇਰ੍ਹਾਂ ਵਰ੍ਹੇ ਉਸ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੱਟੇ, ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਮਰਦੀ ਰਹੀ, ਮਰਦੀ ਰਹੀ।			ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।
ਪ੍ਰਸ਼ਨ8	ਵਾਕ ਸ਼ੁੱਧੀ: ੳ) ਜੇ ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਅ) ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨਾਵਲ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ੲ) ਅਫ਼ਸੋਸ ! ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ।	3	 1 1 1	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ9	ਕਾਵਿ-ਟੁਕੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ੳ) ਪਿਆਰ ਦੀ ਖਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤ੍ਰੇਲ ਤੁਪਕੇ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅ) ਪਿਆਰ ਦੀ ਖਿੱਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਤ੍ਰੇਲ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਨੂੰ ਅਰੂਪ ਤੋਂ ਰੂਪਵਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ੲ) ਅਰਸਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ, ਅਰਸ਼ੀ ਕਿਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੂਪਵਾਨ ਹੋਏ ਤ੍ਰੇਲ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਨੂੰ ਰੂਪਵਾਨ ਤੋਂ ਅਰੂਪ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸ) ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ-ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ। ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਨਾ ਤ੍ਰੇਲ ਤੁਪਕਾ ਜਾਂ ੳ) ਕਵੀ ਤਾਜ ਮਹੱਲ ਦੇ ਹੁਸਨ ਨੂੰ ਛਲਾਵਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਰੱਖ ਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੁਖਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਜੁਲਮ ਕਰਕੇ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅ) ਜ਼ਬਰ-ਜੁਲਮ ਤੇ ਭੁੱਖ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ। ੲ) ਕਵੀ ਨੇ ਮਜਦੂਰ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਨੀਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਦਾ	8	2 2 2 2 2 2 2	

	ਚਿਤਰ ਕਰੁਣਾ ਭਰਿਆ ਚਿਤਰਿਆ ਹੈ। ਸ) ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਪ੍ਰੋ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ। ਕਵਿਤਾ ਤਾਜ ਮਹੱਲ		2	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ10	ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ: ਪ੍ਰਸੰਗ:ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ: ਕਾਵਿ ਯਾਤਰਾ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ: ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਕਵਿਤਾ-ਉਹ ਦਿਨ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਪੇਖ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿਆਖਿਆ: ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ: ਰੁੱਸ ਕੇ ਗਏ ਜੀਅ ਦੀ ਦੱਸ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਬੀਤਿਆਂ ਦਿਨ ਜੋ ਖਤਮ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕਦੀ ਵੀ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ: ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ: ਕਾਵਿ ਯਾਤਰਾ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾ: ਮਨਜੀਤ ਟਿਵਾਣਾ ਕਵਿਤਾ: ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਰੱਖੀਏ ਨਾਂ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਿਆਖਿਆ: ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ: ਆਪਣਾਪਨ ਖਤਮ ਹੋਣਾ, ਬੇ-ਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਪੈਦਾ ਹੁਣੀ, ਸਹੀ ਨਿਆਂ ਨਾ ਮਿਲਣਾ, ਕਤਲ ਹੋਏ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਦਰਿਆ ਵਗਣੇ, ਅਪਣੱਤਹੀਣ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ	7	3 4 3 4	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ11	ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ: ੳ) ਟੀ.ਵੀ. ਦੇਖਦਿਆਂ। ਅ) ਟੀ.ਵੀ. ਤੋਂ। ੲ) ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਘੋਗੇ ਨੂੰ ਕਹੇ। ਜਾਂ	3	1 1 1	

	ੳ) ਕਲਪਨਾ ਮਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਕਲਪਨਾ' ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ ਕੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅ) ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਾਉਣਾ ੲ) ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਸ ਪਾਸ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿੰਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਬਣਨ		1 1 1	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ12	ਨਾਵਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ: ਭੂਮਿਕਾ: ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸਮੱਸਿਆ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ:ਵਿਸ਼ਾ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਹੈ, ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਰ ਰਹੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਸੰਬੰਧੀ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣਤਾ ਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਨੇਕਾਂ ਕਠਿਨਾਈਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ, ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਲ ਵੱਲ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਨਾਵਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਵਾਂ ਨਰੋਆ ਮੌਲਿਕ ਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੈ। ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ- ਘੋਗਾ ਭੂਮਿਕਾ: ਨਾਵਲਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਤੇ ਘੋਗੇ ਦੀ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ: ਮਿਹਨਤ ਤੋਂ ਭੱਜਣ ਵਾਲਾ, ਕੰਮਚੋਰ ਕਹਿਣਾ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ, ਝੂਠਾ, ਫਿਰਤੂ, ਸੁਆਰਥੀ,	7 7	2 5 1	ਵਿਧਿ: ਇਸਦਾ ਉੱਤਰ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਣਾ।

	ਮਨਮੱਤੀਆ, ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ, ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ, ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਰਿਆ, ਪਿਓ ਵਿਹੂਣਾ, ਮਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਸਾਰੰਸ਼/ ਸਿੱਟਾ		5 1	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ13	ਕਥਾਂ-ਅੰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰः - ੳ) ਇਸਦਾ ਭਾਵ ਊਸ਼ਾ ਹੋਰੀ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਢੰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਰਾ ਫੇਰੀਆਂ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਰਕੇ ਪੈਸਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅ) ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਤਿੰਦਰ ਨਾਥ ਆਪਣੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ੲ) ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ- ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦਾ ਬੇਈਮਾਨ। ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ- ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉੱਪਲ। ਜਾਂ ੳ) ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬੇਚੈਨੀ ਭਰੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਦੀ ਮੌਤ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛੇ-ਗਿੱਛੇ ਨਾ। ਅ) ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸः ਹਰਬੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹੇ। ੲ) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ: ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਾਂ: ਰੋਲ ਨੰਬਰ	5	2 2 1 2 2 1	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ14	ਭੂਮਿਕਾ: ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ- ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ: ਮਾਂ ਦਾ ਲਾਡਲਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਪੁੱਤਰ, ਬਹੁਤੀ ਸਖਤੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤਾ ਪਿਆਰ, ਪਿਆਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ	5	1	

	ਵਿਗਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਤੇ ਕਸ਼ਟ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਭੋਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਭੂਮਿਕਾਂ ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਬਾਰੇ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ: ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ, ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਪਸਾਰ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਾ, ਫਲੈਟਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ, ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਤੇ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨ ਦਾ ਸ਼ੌਕੀਨ, ਇੱਕ ਵਿਅੰਗਆਤਮਕ ਪਾਤਰ	5	4 2 3	
ਪ੍ਰਸ਼ਨ15	'ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ' ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸਤਾਵਾਂ- ਅਰੰਭ- ਆਮ ਜਾਣਕਾਰੀ- ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ, ਭਗਤਾਂ ਭੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਅਤਿ ਸੰਖੇਖ ਹਵਾਲਾ ਦੇਂਦਿਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਕਾਵਿ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ ਜਿਵੇਂ: - ੳ) 1430 ਅੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅ) ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ੲ) ਰਾਗ-ਬੱਧ, ਸੰਗੀਤ-ਬੱਧ ਸ) 31 ਰਾਗ ਹ) ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕ) ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਅਟੱਲ ਸਚਾਈਆਂ ਖ) ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਾਸ਼ਮਾਨਤਾ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ, ਸੱਚ ਨੂੰ ਮਹਾਨਤਾ, ਕਿਰਤ ਕਰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ, ਜੀਵਨ ਮਰਨ, ਵਰਨ-ਭੇਦ ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਣ	10		

	ਮਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਗ) ਮਾਲਾ ਤੋਂ ਤਲਵਾਰ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ। ਘ) ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਙ) ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ। ਜਾਂ ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ੳ) ਸਾਰੇ ਕਵੀ ਅਧਿਆਤਵਾਦੀ ਅ) ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਕਾਵਿਧਾਰਾ ੲ) ਮੋਢੀ ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਜੀ ਸ) ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਵੀ: ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ, ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ, ਸ਼ਾਹ-ਸਰਫ, ਸੱਯਦ ਅਲੀ ਹੈਦਰ, ਬੁੱਲੇ ਸ਼ਾਹ ਹ) ਸਾਰੇ ਸੂਫ਼ੀ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕ) ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਵਿ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਘਰੋਗੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚੋਂ ਚਿੰਨ, ਬਿੰਬ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਲਏ। ਖ) ਮਸਤੀ ਦਾ ਆਲਮ ਗ) ਸੂਫ਼ੀ ਕਾਵਿ ਉੱਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਆਸ਼ੇ, ਸ਼ੈਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਵੀ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਿਆ।	10		
ਪ੍ਰਸ਼ਨ16	<u>ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੁਕਤੇ:</u> ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਮਿਹਨਤ ਲਗਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰਲਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੇਣਾ, ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਦੱਸੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਚੱਲਣਾ।	5		ਵਿਧਿ: ਆਪਣੀ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ